

Översyn av reglementet, fördjupade utredningar:**Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 27 april 2020 beslutat att**

- 1) uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen rörande arbetsgivarfrågor mellan nämnder,
- 2) uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda en tydlig ansvarsfördelning i fastighetsförvärv och - försäljning, i utredningen bör en översyn av beloppsgränser avseende försäljning och förvärv av fastighet/fastighetsdel ingå,
- 3) uppdra till kommunkontoret att i samråd med tekniska förvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samordna utredning avseende friluftsfrågorna ur ett medborgarperspektiv,
- 4) uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden avseende gränsdragningsproblematiken för det politiska ansvaret för socialpsykiatri,
- 5) uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen mellan vård- och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt kultur- och fritidsnämnden avseende gränsdragningsproblematik för det politiska ansvaret gällande fritidsverksamhet och mötesplatser för ungdomar och vuxna från 13 år med funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, autism eller förvärvad hjärnskada,
- 6) uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda kommunens arbetsmarknadsåtgärder och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden i dessa frågor,
- 7) uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden gällande ISLK (Internationell School och Lund) och modersmålsundervisning,
- 8) uppdra till kommunkontoret att utreda en utökad samverkan med andra kommuner inom överförmyndarnämndens ansvarsområde.

Uppdraget kommer att genomföras under hösten 2020.

1) Gemensam anställningsmyndighet i Lunds Kommun

Uppdrag

Att uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen rörande arbetsgivarfrågor mellan nämnder.

Bakgrund

Lunds kommun har haft en decentraliserad styrning gällande arbetsgivarfrågor, vilket resulterat i en obalans i vad kommunstyrelsen respektive nämnderna fattar beslut om. Som ett resultat saknas en gemensam arbetsgivarpolitik.

Idag fattar exempelvis kommunstyrelsens arbetsgivarutskott beslut om avslutande av anställning för medarbetare med anställning inom annan nämnds verksamhetsansvar, vilket innebär kostnader för annan nämnd.

Dagens reglemente medger inte detta, det är också tveksamt utifrån kommunallagens principer om att en nämnd inte kan fatta beslut som drabbar annan nämnds budget. Däremot framgår det av kommunstyrelsens delegationsordning att ansvaret att avgöra frågor om avslutande av anställning är delegerat till arbetsgivarutskottet.

Den arbetsrättsliga lagstiftningen förutsätter att en organisation är och ska agera som en arbetsgivare. Det finns därför ett stort behov av att tydliggöra och modernisera synen på arbetsgivaransvar och arbetsgivarpolitik med ambition att skapa ett gemensamt förhållningssätt i Lunds kommun.

Med utgångspunkt i ovanstående föreslogs i remissversionen av nytt reglemente att kommunstyrelsen tydligt skulle ha rollen som arbetsgivarnämnd och därmed vara anställningsmyndighet för Lunds kommuns samtliga anställda medarbetare.

Remissyttranden

Ett flertal nämnder har inkommit med synpunkter på förslaget. Framförallt rör synpunkterna relationen mellan kommunstyrelsen och respektive nämnds ansvar inom områden som arbetsgivarföreträdare, arbetsmiljöansvar samt ansvar för rekrytering och avslut av medarbetare.

Utredning

Utgångspunkten för hur Lunds kommun agerar i arbetsgivarfrågor är lagen om anställningsskydd (LAS). Där framgår att kommunen som organisation betraktas som en arbetsgivare och att medarbetare därmed är anställda i en gemensam organisation och har rätt att vid övertalighet kunna placeras i hela Lunds kommun. Det innebär att kommunallagens indelning i nämnder utifrån ett politiskt verksamhetsansvar inte påverkar arbetstagarens tillhörighet till en arbetsgivare, i detta fallet Lunds kommun.

En enhetlig arbetsgivarpolitik

Formulerandet och beslutandet om kommunens arbetsgivarpolitik sker i kommunfullmäktige på policynivå och i kommunstyrelsen genom riktlinjer. Där tydliggörs ambition, inriktning och villkor för bland annat kompetensförsörjning, anställningsförmåner och arbetsmiljörelaterade frågor.

Förslaget om att endast ha en anställningsmyndighet i Lunds kommun skapar förutsättningar för en enhetlig politisk styrning i arbetsgivarfrågor, som exempelvis lönebildning och jämställda löner samt synen på heltid. Redan idag fattas beslut som berör alla kommunens medarbetare i kommunstyrelsen efter samverkan med den centrala fackliga samverkansgruppen (CESAM). På så sätt garanteras likabehandling och rättssäkerhet för samtliga medarbetare i Lunds kommun. Kommunstyrelsen är också den nämnd som hanterar arbetsrättsliga tvister.

Utifrån ett kommunalrättsligt perspektiv ska samtliga anställningsbeslut anmälas till ansvarig nämnd och därmed göras möjliga att överklaga. Idag finns inte en enhetlig process för att säkerställa den kommunalrättsliga hanteringen av anställningsbeslut i Lunds kommun. Genom att endast ha en anställningsmyndighet skapas förutsättningar för en rättssäker hantering. Då samtliga anställningar registreras centralt i HR-systemet kan den administrativa hanteringen säkras på ett effektivt sätt.

Relation mellan kommunstyrelsen, nämnd och förvaltningsdirektören

Lunds kommun är utifrån den arbetsrättsliga lagstiftningen en arbetsgivare. Den nuvarande otydligheten mellan kommunstyrelsen och nämnd liksom olikheterna i delegation till förvaltningsdirektörer inom arbetsgivarområdet ger inte förutsättningar för ett enhetligt och rättssäkert verkställande av arbetsgivarpolitiken.

Den föreslagna förändringen, där kommunstyrelsen blir anställningsmyndighet och därefter delegerar arbetsgivaruppdraget direkt till förvaltningsdirektör, vilka är anställda av kommunstyrelsen, ger därmed en tydlig ansvarskedja. Respektive nämnd är ytterst ansvarig för den i reglementet beskrivna verksamheten och ställer därmed krav på förvaltningsdirektören som är chef över verksamheten utifrån ett verksamhetsperspektiv. Verkställigheten av arbetsgivarpolitiken är därmed framförallt en relation mellan förvaltningsdirektör och kommunstyrelsen. Den ska inte sammanblandas med nämndens verksamhetsansvar. Där är det viktigt att nämnd och förvaltningsdirektör har ett fungerande gränssnitt där förutsättningar att nå fullmäktiges mål, ansvarsfördelning och nämndens uppdrag diskuteras i relation till organisatoriska och resursmässiga frågor.

I praktiken innebär förslaget få ändringar i den löpande verksamheten. Anställande chef har fortsatt ansvar för att attrahera, rekrytera, utbilda, behålla och avsluta medarbetare. Chfuppdraget är därmed intakt, till exempel att anställa, fatta beslut om lön, disciplinpåföljd, avslut av anställning med mera. Nämndens ansvar att säkerställa en fungerande verksamhet i form av mål- och resultatstyrning och ekonomisk uppföljning kvarstår. Likaså kvarstår förvaltningsdirektörens ansvar att gentemot nämnden säkerställa verksamhetens kvalitet, effektivitet och organisation.

Arbetsmiljö

Till skillnad från arbetsgivaransvaret, som följer LAS och kommunalrättsliga principer, fördelas arbetsmiljöansvaret utifrån arbetsmiljölagstiftning. Det innebär att arbetsgivaren med beaktande av arbetsmiljölagen har valfrihet i hur arbetsmiljöuppgifter fördelas, med utgångspunkt i att delegaten alltid ska ha mandat och resurser att fullgöra arbetsmiljöansvaret för den verksamhet som den bedriver.

Frågan om kommunstyrelsens roll som anställningsmyndighet påverkar därför inte frågan om hur arbetsmiljöansvaret fördelas.

Arbetsmiljölagen förutsätter en obruten kedja i ansvarstagande för verksamhet från kommunfullmäktige till enskild medarbetare. Fördelningen av ansvaret bygger på att respektive nivå, som nämnd, förvaltningsdirektör, avdelningschef och enhetschef, har förutsättningar att utifrån kunskap, budget och befogenheter utföra verksamheten i enlighet med arbetsmiljölagstiftningen. Fördelningen av arbetsmiljöuppgifterna på de olika nivåerna ansvarsutkrävs utifrån straffrättsliga principer. Det är därför av stor vikt att fullmäktige utifrån delegering av verksamhetsansvar, mål, uppdrag och ekonomiska ramar även fördelar arbetsmiljöansvar till respektive nämnd. Nämnden kan sedan fördela arbetsmiljöansvar till förvaltningsdirektör och vidare ut i organisationen. En chef som bedömer att förutsättningar saknas för uppgiften genom otillräckliga befogenheter eller budget kan returnera arbetsmiljöansvaret. Det innebär att arbetsmiljön i större utsträckning är en verksamhetsknuten fråga än en arbetsgivarpolitisk fråga.

2) Tydlig ansvarsfördelning i fastighetsägande, förvärv och - försäljning,

Uppdrag

Att uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda en tydlig ansvarsfördelning i fastighetsförvärv och - försäljning, i utredningen bör en översyn av beloppsgränser avseende försäljning och förvärv av fastighet/fastighetsdel ingå.

Bakgrund

Ansvar som fastighetsägare är en viktig uppgift för en kommun, det ligger stora ekonomiska värden i kommunens mark- och lokaler. Hur de värdena förvaltas och förädlas har stor betydelse för hela kommunens ekonomi. Idag är ansvaret i Lunds kommun uppdelat på flera nämnder vilket skapar otydlighet,

- Kommunstyrelsen har ansvar för den långsiktiga ekonomiska planeringen, balansräkningen samt anläggningsregistret.
- Tekniska nämnden har ansvar för försäljning och förvärv, mark- och exploateringsverksamheten, samt *fastighetsregistret*.
- Servicenämnden har ansvar för att *förvalta och hyra ut* kommunens lokalbestånd, överlåta eller förvärva fastighet eller fastighetsdel samt svara för lokalförsörjning till de kommunala verksamheterna.
- Ansvaret för strategisk fastighetsutveckling och långsiktig behovs- och investeringsplanering för fastigheter är inte tydliggjort i någons reglemente.

Rent praktiskt kan man säga att kommunfullmäktige genom kommunstyrelsen har ansvaret för kommunens fastigheter och därmed är fastighetsägare. Kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige, beroende av belopp, beslutar om investeringar i ny- och ombyggnation. Servicenämnden ansvarar för förvaltning, drift och underhåll av fastigheterna, samt för att genomföra ny- och ombyggnationer efter beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. I uppdraget ingår att utreda möjliga lösningar på lokalbehov, det kan initieras på uppdrag av kommunens olika nämnder.

Detta bör tydliggöras genom att ansvarsfördelningen förs in i respektive reglemente. Tekniska nämnden har i dagens reglemente beredningsansvar för samtliga fastighetsförvärv- och försäljningar. Nämnden beslutar om förvärv och försäljningar upp till fem miljoner kronor. I de fall beloppen överstiger tekniska nämndens delegation bereds ärendet i tekniska nämnden, därefter fattar kommunstyrelsen slutligt beslut. Det innebär att de flesta fastighetsförvärv och försäljningar behöver hanteras både av tekniska nämnden och i kommunstyrelsen, samt i vissa fall vid förvärv även i kommunfullmäktige. Det ger en onödigt lång handläggnings- och beslutstid och innebär i praktiken en dubbel beredning och handläggning.

Remissyttranden

Tekniska nämndens yttrande

Tekniska nämndens föreslår att ansvaret för försäljning och förvärv av fastigheter ligger kvar på tekniska nämnden och att beloppsgränserna höjs. Förslaget skulle innebära att de allra flesta markförsäljnings- och markanvisningsärendena skulle kunna hanteras av tekniska nämnden och inte behöva hanteras i ytterligare ett beslutssteg med försening som konsekvens.

En av anledningarna till att nämnden menar att ansvaret för försäljning ska ligga kvar på tekniska nämnden är kopplingen till genomförandet av exploateringsprojekten där även genomförandet av infrastruktur och grönstruktur ingår. Nämnden vill uppmärksamma sambandet mellan exploatering/försäljning av mark för bostäder och det ansvar kommunen har enligt lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Nämnden anser att facknämnden har större möjlighet att vara experter på området och sätta sig in detaljfrågor. I tekniska nämndens reglemente ingår ansvar för fastighetsägande för fastigheter som framöver ska exploateras.

Utredning

Fastighetsägaransvar

Utgångspunkten är att kommunstyrelsen formellt är fastighetsägare, vilket bör tydliggöras i reglementet. Kommunstyrelsen har då ansvar för att förvalta och utveckla kommunens fastigheter och lokalbestånd samt ansvar för den strategiska lokalförsörjningen kopplat till investeringar.

För att tydliggöra och hålla ihop fastighetsägaransvaret föreslås kommunstyrelsen i linje med detta ges ansvar för fastighetsköp och försäljning inom mark- och exploatering samt att överlåta eller förvärva fastighet eller fastighetsdel. Ett MEX-utskott kan inrättas under kommunstyrelsen.

Mark- och exploateringsverksamhet

Kommunstyrelsen ges ansvar för fastighetsköp och försäljning inom mark och exploatering.

Tekniska nämnden ansvarar och beslutar fortsatt för exploateringsprojekt. Alla exploateringsprojekt är sammansatta av finansiering från försäljningsintäkter, gatukostnadsersättningar, investeringar i infrastruktur och grönstruktur samt driftmedel.

Från och med i år ska investeringsbidrag (gatukostnadsersättningar mm), enligt nya redovisningsregler, redovisas som en intäkt och inte minska investeringsbeloppen. Det innebär att det kan uppstå mycket stora intäkter vissa år, och det kan bli fluktuation i tekniska nämndens ekonomi, varför det kan finnas en fördel att detta hanteras i redovisningen hos kommunstyrelsen.

Fördelen med en sådan redovisning är en ökad transparens och tydliggörande kring finansieringen av olika exploateringsprojekt. Det stödjer en transparent ekonomistyrning och ger en ökad kontroll.

Förslaget om en överflyttning av försäljning- och förvärv av mark och lokaler till kommunstyrelsen innebär enligt tekniska nämnden en risk att de tappar rådigheten över helheten i genomförandet. Mark- och exploateringsfrågorna är en stor del av tekniska nämndens ansvar. Flyttas ansvaret för MEX- frågorna till kommunstyrelsen återstår en väldigt liten verksamhet. I förlängningen av det bör tanken om en sammanläggning av tekniska nämnden, byggnadsnämnden, miljönämnden, renhållningsstyrelsen samt servicenämnden ur ett medborgarperspektiv och ett myndighetsperspektiv prövas.

Alternativt kan ansvaret för fastighetsförvärv och – försäljning ligga kvar på tekniska nämnden. Med en höjning av beloppsgränserna till 25 mnkr för förvärv och till 50 mnkr för försäljning i enlighet med tekniska nämndens förslag.

De höjda beloppsgränserna som tekniska nämnden föreslår skulle innebära att de flesta ärenden skulle stanna i tekniska nämnden vilket gör att den dubbla beredningen minimeras, vilket bör eftersträvas. Men förslaget innebär samtidigt att ett fåtal förvärv och försäljningar skulle beslutas i kommunstyrelsen, vilket skulle minska kommunstyrelsens rådighet. Exempel på försäljningsärenden som med föreslagna beloppsgränser skulle beslutas i kommunstyrelsen är försäljningen av mark till ICA fastigheter eller till Sernekes projekt inom Brunshög.

Servicenämndens ansvar

Servicenämnden föreslås ansvara för förvaltning, drift och underhåll av fastigheterna på uppdrag av kommunfullmäktige via kommunstyrelsen. Servicenämnden ansvarar också för att genomföra ny- och ombyggnationer efter beslut i kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Servicenämnden ansvarar för lokalförsörjningen efter beställning och beslut i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige, inklusive extern inhyrning, till de kommunala verksamheterna upp till ett belopp om 5 mnkr per förhyrning alternativt 10 mnkr under en tioårsperiod. I uppdraget ingår att utreda möjliga lösningar på lokalbehov, det kan initieras på uppdrag av kommunens olika nämnder.

3) Samordning av friluftsförågorna ur ett medborgarperspektiv

Uppdrag

Att uppdra till kommunkontoret att i samråd med tekniska förvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samordna utredning avseende friluftsförågorna ur ett medborgarperspektiv.

Remissyttranden

Tekniska nämnden

Förvaltningen anser att det är otydligt vem som ansvarar för att samordna friluftslivsfrågorna. Förvaltningen är av uppfattningen att kultur- och fritidsnämnden ansvarar för den organiserade idrotten, medan tekniska nämnden ansvarar för den oorganiserade idrotten. Därmed bör ansvaret för att samordna friluftslivsfrågorna ligga på tekniska nämnden, vilket bör framgå av reglementena. Förvaltningen är av uppfattningen att samordning av friluftslivet ligger på tekniska nämnden, vilket inte är angivet i reglementet.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för delar av friluftsverksamheten inom Lunds kommun. I huvudsak kan det sägas att nämnden ansvarar för den anläggningsbundna friluftsverksamheten.

Utredning

Begreppet *friluftsliv* omfattar alla aktiviteter som vilar på allemansrättslig grund på kommunal och privatägd mark. Tekniska nämnden har ansvar för kommunala park- och naturområden. Kultur- och fritidsnämnden har ansvar för den organiserade och anläggningsbundna verksamheten.

Begreppet friluftsliv innefattar ansvaret för vandringsleder, ridstigar, mountainbike - spår med mera. Ansvaret är inte tydligt fördelat och vilar i många fall på den som tagit initiativet, eller har kontakt med den privata markägaren eller om "anläggningen" kan kopplas till en förenings verksamhet, som för exempelvis ridstigar.

En tydligare ansvarsfördelning kräver både en tydligare definition av frågorna samt en genomgång av alla ingångna avtal. Bedömningen är att det inte upplevs nödvändigt, däremot bör det övervägas att en av nämnderna ges ett samordnande ansvar.

Förslag

Tekniska nämnden föreslås ansvara för samordningen av friluftslivsfrågor.

Kultur och fritidsnämndens reglemente föreslås kompletteras på följande sätt:

- att vara huvudman för anläggningar och verksamhet inom verksamhetsområdet samt den anläggningsbundna friluftsverksamheten.

4) Ansvarsfördelningen mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden för socialpsykiatri

Uppdrag

Att uppdraga till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden avseende gränsdragningsproblematiken för det politiska ansvaret för socialpsykiatri.

Remissyttranden

Socialnämnden

I reglementet beskrivs att socialnämnden *ska fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten såvitt avser individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri och flyktingmottagning*. I relation till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde kan det uppstå gränsdragningsproblematik om till exempel de somatiska problemen hos en individ blir större än de psykiatriska, vilket kan förekomma hos äldre personer som bor på gruppboende för psykiska funktionsnedsättningar eller om en individ har flera behov som utgår från olika typer av funktionsnedsättningar.

Vård- och omsorgsnämnden

Tar inte upp frågan i sitt remissyttrande.

Utredning

Socialpsykiatri är ett begrepp för att beskriva vad en primärkommun gör för målgruppen "personer med psykiska funktionsnedsättningar". Begreppet uppkom i samband med den nationella psykiatrisamordningens rapport, 2006:5, där även följande definition på psykiskt funktionshinder fastställdes: *"En person har ett psykiskt funktionshinder om han eller hon har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden och dessa begränsningar har funnits eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Svårigheterna ska vara en konsekvens av psykisk störning"*.

Socialnämnden har enligt reglementet ansvar för socialpsykiatri. Både socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden fattar beslut enligt socialtjänstlagen. Det förekommer att medborgare inom aktuell målgrupp har flera olika typer av funktionsnedsättningar vilket kan ge vissa svårigheter att komma fram till vilken nämnd/vilken insats som bäst kan tillgodose behoven. En strukturell tydlighet i ansvar är svår att definiera. Ibland är det bäst kompetens/möjligheter hos den ena nämnden och ibland behöver båda nämnderna ge insatser. Gränsdragningen bör därför hanteras i varje enskilt fall utifrån den enskildes behov, dvs att säkerställa att Lundabon får sina behov tillgodosedda av den nämnd som har ansvar för och bäst kompetens om målgruppen, och ibland behövs insatser från båda nämnderna samtidigt.

Det finns samverkansrutiner på flera områden och även en gemensam styrgrupp mellan SOC och VOO.

Förslag

Ingen förändring i reglementen.

5) Ansvarsfördelningen mellan vård- och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt kultur- och fritidsnämnden gällande fritidsverksamhet och mötesplatser för ungdomar och vuxna från 13 år med funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, autism eller förvärvad hjärnskada.

Uppdrag

Att uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen mellan vård- och omsorgsnämnden, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt kultur- och fritidsnämnden avseende gränsdragningsproblematik för det politiska ansvaret gällande fritidsverksamhet och mötesplatser för ungdomar och vuxna från 13 år med funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, autism eller förvärvad hjärnskada.

Remissyttranden

Vård- och omsorgsnämnden rekommenderar i sitt remissvar en översyn av följande två att-satser så att de blir tydligare, fortsatt är relevanta och använder ett språkbruk med hänvisningar till lagrum:

- att stödja och stimulera fritidsverksamhet för ungdomar och vuxna från 13 år som har funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, autism eller som har fått en hjärnskada i vuxen ålder,
- att anordna mötesplats för ungdomar och vuxna från 13 år som har funktionsnedsättning, utvecklingsstörning, autism eller som har fått en hjärnskada i vuxen ålder.

Övriga nämnder har inga synpunkter.

Förslag

Flera nämnder har ansvar för fritidsverksamhet. Ansvaret vilar på skolan enligt skollagen, kultur- och fritidsnämnden har ansvar för den öppna ungdomsverksamheten. Formuleringen i vård- och omsorgsnämndens reglemente är uttryckt på annat sätt än i lagstiftning och kan skapa otydlighet. Vård- och omsorgsnämndens reglemente bör omformuleras och ges en hänvisning till Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

6) Ansvarsfördelning för kommunens arbetsmarknadsåtgärder mellan kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden

Uppdrag

Att uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda kommunens arbetsmarknadsåtgärder och ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, socialnämnden, utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden i dessa frågor.

Bakgrund

En kommuns ansvar för arbetsmarknadsåtgärder kan sammanfattas vara att:

- Erbjudna kommunal vuxenutbildning (bland annat yrkesinriktad utbildning och svenska för invandrare).
- Det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar under 20 år.
- Erbjudna samhällsorientering för nyanlända invandrare.
- Medverka till att personer med betydande svårigheter i sin livsföring får en meningsfull sysselsättning.
- Medverka till att personer med vissa funktionshinder får tillgång till arbete eller studier.

Utöver ovan punkter har socialnämnden ansvaret att ge stöd till personer med försörjningsstöd, eller annat bistånd från socialnämnden, till självförsörjning genom arbete, studier eller ersättning från annan huvudman.

Ansvaret regleras i reglementet för utbildningsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Till detta kan läggas kommunstyrelsens uppsiktsplikt och samordnande ansvar.

Remissyttranden

Socialnämnden resonerar kring ansvaret för kommunens arbetsmarknadsåtgärder. I socialnämndens reglemente står följande: *att fullgöra kommunens ansvar vad gäller kommunens arbetsmarknadsåtgärder för att förebygga och minska verkningarna av arbetslöshet*. Arbetsmarknadspolitiken är ett område där det med stor sannolikhet kommer ske förändringar i det politiska ansvaret mellan stat och kommun vilket kommer kräva att de politiska intentionerna behöver förtydligas och att arbetet behöver ökad grad av samordning i kommunen.

Om socialnämnden ska ha detta ansvar behöver det tydliggöras i relation till kommunstyrelsens samordnande ansvar. Beskrivningen att socialnämnden ska fullgöra kommunens ansvar blir i detta sammanhang otydligt. Arbetsmarknadspolitiken är ett område där det med stor sannolikhet kommer ske förändringar i det politiska ansvaret mellan stat och kommun, vilket kommer kräva att de politiska intentionerna behöver förtydligas och att arbetet behöver ökad grad av samordning i kommunen. Ansvaret regleras idag i reglementet för utbildningsnämnden, socialnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Detta bör förtydligas i samråd med berörda förvaltningar.

Utbildningsnämnden

Det är bra att frågan om kommunala aktivitetsansvaret lyfts in i utbildningsnämndens reglemente, men att det vore önskvärt om det tydliggjordes hur åtagandet och ansvaret ska utföras utifrån att ett flertal nämnder idag *samarbetar kring det kommunala aktivitetsansvaret*.

Vård- och omsorgsnämnden

Tar inte upp frågan i sitt remissyttrande.

Utredning

Ansvaret för kommunens arbetsmarknadsåtgärder delas av flera nämnder. Dessa har fördelats på nämnderna utifrån respektive verksamhetsområden.

- Socialnämnden har ansvar för att genomföra åtgärder för att få personer i arbete för att förebygga och minska verkningarna av arbetslöshet. En åtgärd kan vara att stödja personer att genom utbildning öka sin anställningsbarhet.
- Utbildningsnämnden ansvarar för kommunal vuxenutbildning.
- Vård- och omsorgsnämnden har ansvar för att medverka till att personer som enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade får tillgång till arbete eller studier.
- Kommunstyrelsen ansvarar för samordningen mellan kommunens företag och mellan företagen och kommunen. I ansvaret ingår att ha uppsyn över kommunens arbetsmarknadsansvar men inte ansvaret för att genomföra åtgärder.

Med dagens organisation, där den aktuella arbetsmarknadsstödjande verksamheter är organiserad i större verksamhetsområden, som exempelvis Komvux ligger i utbildningsnämndens ansvar, är delat ansvar oundvikligt. För att få en helhetsbild bör ansvaret samordnas. Socialnämnden, som får ansvaret för personer som inte kan klara sin försörjning, är den nämnd som har flest delar av arbetsmarknadsansvaret. Socialnämnden föreslås därför ges uppdraget att samordna kommunens arbetsmarknadsåtgärder. Om statens insatser förändras och ett större ansvar ges till kommunerna bör en särskild arbetsmarknadsnämnd övervägas.

Förslag

Socialnämndens reglemente föreslås kompletteras med samordningsansvaret.

Det ligger på socialnämnden att fullgöra samt samordna kommunens ansvar vad gäller kommunens arbetsmarknadsåtgärder för att förebygga och minska verkningarna av arbetslöshet.

7) Ansvarsfördelning mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden

Uppdrag

Att uppdra till kommunkontoret att i samråd med berörda förvaltningar utreda ansvarsfördelningen mellan barn- och skolnämnden och utbildningsnämnden avseende ISLK (Internationell School och Lund) och modersmålsundervisning.

Remissyttranden

Utbildningsnämnden

Ansvar för International School of Lund (ISLK) bör kvarstå i utbildningsnämndens reglemente då det är nödvändigt att hålla samman all internationell utbildning från förskola till och med gymnasiet i förhållande till beviljat tillstånd från International Baccalaureate Organization. Tillståndet omfattar såväl ISLK som Diploma Programme på Katedralskolan.

Barn- och skolnämnden

Från barn- och skolnämndens ansvarsområde undantas dock de uppgifter och det ansvar inom *verksamhetsområdet* som av kommunfullmäktige ålagts annan nämnd eller styrelsen att ansvara för, till exempel internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi samt ansvaret för modersmålscentrum.

Utredning

Nämndernas reglemente föreslås få dessa formuleringar:

Barn- och skolnämnden

Ett undantag är att utbildningsnämnden ansvarar för internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ansvar för:

- internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi

Intentionerna med förändring av ansvar är att samla allt inom respektive skolform hos barn- och skolnämnden respektive utbildningsnämnden. Nämnderna har uppmärksammat gränsdragningsproblematik kring verksamheter som ISLK och modersmålsundervisning.

Från barn- och skolnämndens ansvarsområde undantas dock de uppgifter och det ansvar inom *verksamhetsområdet* som av kommunfullmäktige ålagts annan nämnd eller styrelsen att ansvara, till exempel internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi.

Ansvar för att ge elever modersmålsundervisning ingår i respektive nämnds verksamhetsansvar och kan inte undantas. Ansvar för vissa verksamheter, som Modersmålscentrum, behöver inte regleras i nämndernas reglemente. Beskrivningar av ansvaret för en viss organisation ska inte återfinnas i nämndernas reglemente.